

Sn. **Cenap Çokbilir**

TARIMSAL İŞLETMELER DİJİTAL ENDEKS FORMU na ait '**SÜT HAYVANCILIĞI İŞLETMESİ VERİMLİLİK ENDEKSİ**' sorularını **19.02.2020** tarihinde cevapladınız.

Endeks yazılımında sorulara verdiğiniz cevaplar dikkate alınarak yazılımımız tarafından işletmenizin durumunu gösterir rapor otomatik olarak hazırlanmıştır.

İşletmenizin verimliliğini ve karlılığını arttırmaya yönelik olarak size öneriler ve bilgilendirmeler sunmayı amaçlamaktadır.

Endeks Puanı

İşletmenizin aldığı puan: **56,00** / 120,00

İşletmenizin durumunu iyileştirmenize yardımcı olacak bilgiler aşağıdadır.

Öneriler:

- Hayvancılık; yılda 365 gün, haftada 7 gün, günde 24 saat emek istediğinden öncelikle sevilerek yapılması gereken bir iş kolu olarak değerlendirilmelidir. Personel konusundaki sorunların çözümsüz kalması durumunda işletmenin karlılığa geçmesi mümkün görünmemektedir. Personel konusu acil olarak çözülmelidir.
- ' Kaba yem üretimi için arazisi bulunmayan işletmelerin uzun dönemde yaşama şansının olamayacağı bilinmelidir. Aynı zamanda ortaya çıkan hayvansal atıkların çevre mevzuatına uygun bir şekilde gübreye dönüştürülerek, toprağın beslenmesinde kullanılması, işletmeyi yüzyıllara taşıyacak bir ömür baş edecektir. Bir başka deyişle büyükbaş hayvancılıkta sürdürülebilir kârlılık; ancak hayvan, yem bitkisi ve toprak döngüsünün doğru kurulmasıyla mümkün olabilmektedir.

Bitkilerin yapısının oluşumunda, tohumun yanı sıra toprak, su ve hava da büyük bir önem sahiptir. Sığırlara doğru bir rasyon (diyet) hazırlanması, rasyonun temel bileşeni olan bitkilerin yapısının iyi bilinmesine bağlıdır. Değişik yerlerde ve şartlarda yetiştirilen yem bitkilerinin aynı besin değerlerine sahip olması beklenemez. Bu nedenle işletmelerde öncelikli hedef, rasyonu tarlasında/çayırında hazırlamak olmalıdır. Yetiştirilme şartları bilinmeden, dışarıdan satın alınan yem ham maddeleri ile hazırlanan rasyonlarda her türlü sürprize hazır olunmalıdır.

Son yıllarda kurulan süt sığırcılığı işletmeleri içerisinde başarılı olanların ortak yanı, kaliteli kaba yem üretimine sahip olmalarıdır. Başarısız olanların ortak yanı ise yeterli düzeyde kaba yemi üretecek arazilere sahip olmamalarıdır. Yani başarının sırrı, iyi kalitede ve yeter düzeyde kaba yem (yonca, çayır otu, korunga, fiğ + yulaf, hasılların kurutulmuş otları ve silaj) üretiminden geçmektedir.

Damızlık büyükbaş hayvanlarda, verimli ömür süresinin (productive life) sağlanmasında işletmenin kaliteli kaba yem üretim kapasitesi 1.derecede rol oynamaktadır.'

- İşletme Yem depolama alanlarının yeterliliği konusunda tam puan almıştır.
- Özellikle süt hayvancılığı yapan işletmelerde silaj kalitesi çok önemlidir. Silajın toprakla karışması, hava alarak küflenmesi hayvanlarda hastalıklara neden olabileceği gibi sütün kalitesini de bozmaktadır. İşletmenizin karlılığı için hızla korumalı bir silaj alanı hazırlamanızı öneririz. Bunu yapmadığınız durumda işletmeniz hızla zarar etmeye başlayacaktır.
- Çiftliğin yol sorununun en kısa sürede çözülmesi çiftliğin verimliliği ve karlılığı açısından önemlidir. Yem tedariki, süt kamyonlarının tercihi ve hayvan hareketlerinde yol önemli bir parametredir.
- Hayvanlar için içme suyunun temiz ve yeterli olması özellikle süt çiftliği işletmeleri için büyük önem taşımaktadır. Bu konuda işletme tam puan almıştır.
- Süt hayvancılığı tarımsal işletmesinin verimli ve karlı çalışabilmesi için enerji ihtiyacının ekonomik ve yeterli şekilde karşılanması çok önemlidir. Mevcut durumda çok fazla elektrik kesintisi olmamasına rağmen olası bir kesinti durumunda işletmenin zararının büyük olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle uygun büyüklükte bir jeneratör yatırımı önerilmektedir. Bunun yanında işletmenin alternatif enerji kaynakları ile enerji üretmesi sayesinde karlılığı artabilir. Bu konuda kısa bir araştırma yapılarak en uygun alternatif enerji kaynağı tespit edilebilir. Bu işletme enerji konusunda orta derece risk taşımaktadır.
- Hayvancılıkta karlılığın yolu verimli araziye sahip olmaktan geçmektedir. Ülkemizde verimsiz ve eğimli arazilere işletme kurma imkanı varken, maalesef düz ve taban suyu yüksek 1. Sınıf tarım arazilerine kurulmuş işletmelere sıklıkla rastlanılmaktadır. Hafriyat giderleri nedeniyle eğimli ve verimsiz arazilerde barınak inşasından vazgeçmek, sonradan telafisi imkansız kaliteli toprak kaybının yanı sıra havalandırma ve drenaj sorunlarına yol açabileceği bu işletmeyi planlayanlar tarafından düşünülmüştür. Bu nedenle işletme kurulum yapılan alan açısından uygundur.
- Barınak tasarımında; öncelikle hayvan sağlığı ve refahı ile et ve süt kalitesinin korunması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ile binalarda enerji ve işgücü tasarrufunun sağlanması hedeflenmelidir. Yanlış yer seçimi veya hatalı inşa edilmiş bir barınak; solunum, sindirim sistemi hastalıklarından et, süt ve döl verimine kadar birçok soruna sebebiyet verebileceği unutulmamalıdır. İşletme kurulacak yerin yüksekte olması, yağmur kar sularının barınaklardan, yem depolarından uzak tutulmasını sağladığı gibi sıcak havalarda serinlik ve kuruluk yönünden de avantaj sağlayacaktır. Ancak ihtiyaç halinde sert rüzgarlara ve kara karşı rüzgar bariyerleri oluşturulmalıdır. Sert rüzgarlar hayvanların sağlıklarını olumsuz etkiler, işletmeyi verimlilik ve karlılık açısından riskli hale getirir.
- Son yıllarda kısmen azalsa da ülkemizde dört tarafı duvarlarla çevrili, çatısı çeşitli malzemeyle örtülmüş, yani kapalı ahırlar son derece yaygındır. Çoğu kez yeterli pencere alanı ve havalandırma bacası bırakılmayan, bırakılsa da özellikle kış aylarında tamamı ya da bir kısmı kapalı tutulan bu ahırlarda gaz odası iklimi hakimdir. Bu tip ahırların çoğunluğunda yemleme, gübre çıkarma, sağım ve sulama gibi en önemli işlerin yürütülmesinde biktirici zorluklar ve yetersizlikler yaşanmaktadır. Buna bağlı genç nesillerin özellikle de hanımların hayvancılık işlerini yapmak istemediği ve hayvanlarda yüksek oranda refah yetmezliği görülmektedir. Bu işletmeleri verimlilik açısından oldukça riskli hale getirmektedir.
- Verimli ve karlı bir işletme için Sığırların temiz hava ihtiyacı eksiksiz bir şekilde karşılanmalıdır. Barınak içinde hayvanlardan sürekli bir şekilde yayılan sıcak hava ve nem, pencerelerden ve bina içindeki en yüksek nokta olan çatıdan çıkamazsa yoğunlaşarak bina içinde kalacaktır. Hava soğuduğunda zemine su olarak (yoğuşma) geri düşecek ve bakterilerin gelişimi için uygun bir ortam yaratacaktır. %75 in üzerinde bağıl nemde patojen mikroorganizmalar hayvandan hayvana yayılımlarını sağlayacak kadar bir süre canlı kalabilirler. Ancak %75 in altındaki bağıl nem seviyelerinde virüsler saçılmadan (nefesle verme) sonra hayatiyetini kaybederler. Ne yazık ki ülkemizde hayvan barınaklarının çoğunluğunda nem oranı, mikroorganizmaların 40 dk canlı kalabileceği bir ortamın oluşmasına imkan vermektedir. Havanın ahırdan hızla dışarı atılması ve temiz hava ile ahırın havalandırmasına yönelik önlemler alınmalıdır. İşletme karlılık ve verimlilik açısından orta düzey risk altındadır. Bu durumun önüne geçilmez ise işletmenin verimliliğinde ve karlılığında önemli bir düşüş kaçınılmaz olacaktır.
- Verimli ve karlı bir işletme için Sığırların temiz hava ihtiyacı eksiksiz bir şekilde karşılanmalıdır.

Barınak içinde hayvanlardan sürekli bir şekilde yayılan sıcak hava ve nem, pencerelerden ve bina içindeki en yüksek nokta olan çatıdan çıkamazsa yoğunlaşarak bina içinde kalacaktır. Hava soğuduğunda zemine su olarak (yoğuşma) geri düşecek ve bakterilerin gelişimi için uygun bir ortam yaratacaktır. %75 in üzerinde bağıl nemde patojen mikroorganizmalar hayvandan hayvana yayılımlarını sağlayacak kadar bir süre canlı kalabilirler. Ancak %75 in altındaki bağıl nem seviyelerinde virüsler saçılımdan (nefesle verme) sonra hayatiyetini kaybederler. Ne yazık ki ülkemizde hayvan barınaklarının çoğunluğunda nem oranı, mikroorganizmaların 40 dk canlı kalabileceği bir ortamın oluşmasına imkan vermektedir. Havanın ahırdan hızla dışarı atılması ve temiz hava ile ahırın havalandırmasına yönelik önlemler alınmalıdır. İşletme karlılık ve verimlilik açısından orta düzey risk altındadır. Bu durumun önüne geçilmez ise işletmenin verimliliğinde ve karlılığında önemli bir düşüş kaçınılmaz olacaktır.

Riskli bölümlerinizi:

- ÇİFTLİK YERLEŞİM YERİ

İşletmenizi ayakta tutabilmeniz için düzeltmeniz gerekenler:

- AHIR DİZAYNI
- HAYVAN BESLEME

İşletmenizin verimliliğini arttırmak için yapmanızı önerdiğimiz bölümler:
(Yok)

İşletmenizin iyileştirmeye ihtiyacı olmayan bölümleri:
(Yok)

İşletmenizde yapısal değişiklikler olduğunda lütfen yeni işletme endeks puanınızı öğrenmek için soruları yeniden cevaplayınız. Böylece işletmenizdeki gelişmeleri yakından takip edebilirsiniz.

TABİT Akıllı Tarım Teknolojileri A.Ş. Ekibi